

PROGRAMMA ITON-CURSUS SEKSUALITEIT NA HERSENBESCHADIGING (NSeks)

Analyse en aanpak van seksuele problemen na hersenbeschadiging

Docenten:

Dr. Ben van Cranenburgh	neurowetenschapper, hoofddocent ITON	BvC
Drs. Niels Farenhorst	klinisch psycholoog	NF
Drs. Jim Bender	GZ-psycholoog, seksuoloog NVVS	JB
Drs. Riet Pieters	arts, seksuoloog NVVS	RP

Dag: Tijd: Onderwerp: Docent:

Dag	Tijd	Onderwerp	Docent
1	9.15	Functionele neuroanatomie van de seksualiteit Ontvangst met koffie en thee	
	9.30	Inleiding en opzet van de cursus. Wat is seksualiteit? De vele aspecten van seksualiteit.	BvC
	9.45	Functionele neuroanatomie van de seksualiteit: hoe is seksualiteit in het brein verankerd? Rol van cortex, limbisch systeem, hypothalamus en nog veel meer. Neurowetenschappelijk onderzoek van seksualiteit.	BvC
	11.15	Veranderingen van seksualiteit na hersenbeschadiging door fysieke, emotionele, cognitieve of gedragsmatige beperkingen.	
	13.15	Neuropsychologische aspecten: verandering in cognitie, emotie en gedrag Veranderingen van seksuele beleving en functioneren ten gevolge van een hersenaandoening: een bio-psycho-sociale benadering. Veranderingen van cognities, emoties en gedrag.	NF
	15.15	Analyse van veranderd seksueel gedrag. Veranderde identiteit, zelfbeeld en relatie. Consequenties voor praktijk en mogelijke interventies.	NF
2	9.30	Seks na een hersenaandoening is complex.....Mogelijke interventies Voortbouwend op de functionele neuroanatomie van de seksualiteit: de hersenen zijn ons belangrijkste seksuele orgaan en seks na hersenbeschadiging is complex. Wat zijn de praktische consequenties daarvan? Welke problemen levert de veranderde seksualiteit op voor zorg en hulpverlening?	JB/RP
	13.15	De rol van hulpverleners. Welke bijdrage kunnen diverse hulpverleners leveren aan de analyse en aanpak van seksuele problemen? Enkele analysemodellen worden besproken. Welke interventies zijn mogelijk? Oefeningen aan de hand van casuïstiek en rollenspel.	JB/RP
	16.15	Evaluatie, uitreiking van certificaat	

Cursustijden:

9.30 – 16.30 uur

Pausetijden:

11.00 - 11.15 uur: Koffie-/theepauze

12.30 - 13.15 uur: Lunchpauze

15.00 - 15.15 uur: Koffie-/theepauze

Studiebelasting: totaal 24 uren =

12 contacturen

12 uren thuisstudie

Literatuur/studiemateriaal:

Uit "Seksualiteit bij ziekte en lichamelijke beperking" (W.L. Gianotten e.a. red. Van Gorcum, Assen, 2008):

Hfst. 1.3 Functionele neuroanatomie van de seksualiteit (idem in Neuropraxis nr 1, 2009).

Hfst. 3.1 Cerebrovasculair accident (CVA)

Hfst. 3.2 Traumatisch Hersenletsel

Hfst. 4.1 Praten over seksualiteit

Hfst. 4.5 Omgaan met verstoring bij hersenletsel

Uit "Neuropsychologische behandeling" (Ponds e.a. red. Boom, Amsterdam, 2010): Hfst. 15

Uit "Handboek neuropsychotherapie" (verschijnt voorjaar 2016): Hfst. 17